

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ,
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ
PENTRU COPII, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA
UCRAINEANĂ MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII
ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

**EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ)**

**București
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar, care s-au înscris și vor susține concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul preșcolar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba ucraineană maternă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Competențe specifice educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba maternă ucraineană;
- Tematica programei în următoarea ordine a disciplinelor:
  1. Limba și literatura ucraineană maternă;
  2. Metodica predării activităților în limba ucraineană maternă în învățământul preșcolar;
  3. Limba și literatura română și universală pentru copii;
  4. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar;
  5. Pedagogie preșcolară;
- Repere bibliografice.

COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATOAREI/ INSTITUTORULUI/ PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Definirea competenței profesionale și a competenței didactice

Competență profesională: „Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu.”¹

Competență didactică: „Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice”²

Competențele profesionale³ ale cadrului didactic (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

● Proiectarea activităților educaționale

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităților și strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădinița de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic științific.	- Identifică nevoile de învățare ale preșcolarilor și stabilește obiective educaționale informative și formative în funcție de particularitățile de grup și individuale	- Își asumă modul de organizare a unui demers didactic

● Conducerea și monitorizarea procesului de instruire

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște în mod elementar modul de organizare și conducere a activităților instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preșcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condițiile curriculare concrete.

● Evaluarea activităților educaționale

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște funcțiile evaluării precum și unele metode și instrumente de evaluare specifice învățământului preșcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

● Integrarea și utilizarea TIC în educație

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște terminologia specifică	- Identifică unele activități	- Proiectează, în condiții

¹Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic*. București: Aramis., p. 58.

² Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic*: București: Sigma., p.183.

³ *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU De la debut la succes, ID 36525, București, 2013

TIC și înțelege rolul interacțiunii dintre preșcolar – computer	sau secvențe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	de autonomie restrânsă, unele secvențe de învățare care presupun utilizarea TIC
---	--	---

● **Cunoașterea, consilierea și tratarea diferențiată a preșcolarilor**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele metode și tehnici de consiliere și tratare diferențiată a copiilor preșcolari	- Reflectează asupra consecințelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere și de tratare diferențiată a copiilor preșcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode și tehnici de cunoaștere și consiliere a preșcolarilor

● **Managementul grupei de preșcolari**

CUNOȘTINȚE	ABILITĂȚI	ATITUDINI
- Cunoaște diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preșcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preșcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii și a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preșcolari

● **Dezvoltarea instituțională a unității de învățământ preșcolar și dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele instituții din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învățământ preșcolar	- Realizează un schimb minimal de informații, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaționali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

● **Managementul carierei și al dezvoltării personale**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște și înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	- Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităților profesionale și personale

● **Cercetare educațională aplicativă**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaționale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educațională în condiții de asistență și consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă față de cercetarea educațională

1.TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE -LIMBĂ ȘI LITERATURĂ UCRAINEANĂ MATERNĂ

I. Limba ucraineană

a) *Nivelul fonetic*: normele actuale de ortografie și ortoepie în limba ucraineană; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii ucrainene, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe.

b) *Nivelul lexico-semantic*: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unități frazeologice (expresii/ locuțiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ și sens conotativ; vocabularul limbii ucrainene; mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea), externe (împrumuturile și neologisme), Accentul. Principalele caracteristici ale accentului în limba ucraineană; Semnele speciale folosite în alfabetul ucrainean (apostrof, accentul).

c) *Nivelul morfosintactic*:

- părțile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcții sintactice); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparație, funcții sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcții sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcții sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (diateze, moduri, timpuri, funcții sintactice);

- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbilor); conjuncția (clasificare); prepoziția; interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);

- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);

- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor).

d) *Nivelul ortografic și de punctuație*: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie și de punctuație în receptarea/ construirea mesajului scris.

e) *Nivelul stilistic*: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect.

II. Literatura ucraineană

1. **Proza** – Specii narrative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conținuturi*: instanțele comunicării narrative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, narațiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcția discursului narativ (particularitățile speciilor literare: povestirea, nuvela, romanul; acțiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spațio-temporale); personaje (tipologie, modalități de caracterizare); limbajul naratorului.

- *Notă*: Conceptele operaționale se vor aplica pe un text narativ aparținând unuia dintre următorii autori: *Ivan Franko, M. Kotsubynskyy, O. Olesy*.

2. **Poezia** – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conținuturi*: structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanțele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (antiteza, comparația, epitetul, enumerația, hiperbola, metafora, personificarea, repetiția).

- *Notă*: Conceptele operaționale se vor aplica pe texte poetice aparținând următorilor autori: *T. Șevcenko* (două texte poetice); *Leonid Hlibov, Ivan Franko, Lesya Ukrainka, Марія Чубіка* (câte un text poetic).

3. **Dramaturgia** – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- *Conținuturi:* structura discursului dramatic (act, scenă, tablou, conflict dramatic, intrigă, relații spațio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).
- *Notă:* Conceptele operaționale se vor aplica pe un text dramatic aparținând următorilor autori: T. Șevcenko, Lesya Ukrainka.

Bibliografie

1. *** *Suciasna ukrajinska literaturna mova*, ed. II-a, Kiev, 1974
2. Ivcenko, M. T., *Suciasna ukrajinska literaturna mova*, Kiev, 1960
3. Mazilu, D. H., *Curs de limba ucraineană. Morfologie*, TUB, București, 1976
4. Mazilu, D. H., *Gramatika. Pidrucinyk dlia VII klasu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
5. Rebușarșca, I., *Curs de limba ucraineană contemporană. Fonetică și fonologie*, TUB, București, 1980
6. Д. Чередниченко, Г. Кирпа, К. Смолоскип (1997). *Український садочок: Читанка*, Видавництво Смолоскип, Київ.
7. Rebușarșca I. (1997), *Antologie de literatură ucraineană*. Editura Didactică și Pedagogică, București
8. Корсюк М. (1982), *Казки мого дитинства*. Видавництво Критеріон, Бухарест.
9. Ciubica M. (2002), *На крилах дитинства*. Editura Mustang, București.
10. Калуська Л. (2007), *Абетка чеснот української дитини*. Практико-орієнтований збірник методичних матеріалів. Видавництво Мандрівець, Тернопіль.
11. Kideșciuk I. *Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX_a*, Editura RCR Editorial, București, 2013

2. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII UCRAINESE MATERNE

a) Didactica comunicării (elemente de comunicare orală și scrisă în învățământul preșcolar):

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preșcolară (ghidarea copiilor preșcolari spre receptarea și înțelegerea adecvată a textului literar specific);
- didactica textului literar epic și a textului dramatic, precum și didactica poeziei.
- Abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale și de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări și adecvarea acestora la tema abordată;
- Abordarea limbajelor diferitelor arte / științe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, sculptură, cinematografie / fotografie, astrologie, geografie, heraldică etc.).

b) Didactica exprimării orale:

- Strategii de învățare și exersare a ascultării active la preșcolari;
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preșcolarității (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul).

Bibliografie specifică metodicii limbii ucrainene materne

1. Oliynyk_Metodyka_vykladannia_ukrainskoi_movy_v_serednii_shkoli.jpg

2. Грушевський Михайло - **Історія української літератури**. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.
3. Педагогічний дискурс, випуск 13, 2012
4. Міненко Л.М., Підлужна Г.В. **Методика викладання української мови в початкових класах. Частина 1. Навчання грамоти.** – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004.- 52 с.
<http://www.lingvistschool.kiev.ua/>
5. http://dnz27.edu.kh.ua/dilimosya_dosvidom/
6. <http://academiya.kiev.ua/uchebno-vospitatel-noe-ucherezhdzenie-obrazovanija-shkola-licej-darovanie>
7. http://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/doshkilna_osvita_15_1.pdf

NOTĂ: Bibliografia pentru limba maternă și metodica de specialitate **include și planurile cadru, programele școlare, precum și manualele cuprinse în catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.**

3. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. LIMBA ROMÂNĂ

Fonetică și vocabular

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
- Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Omografe, omofone. Accentul.
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixele diminutive și augmentative.
- Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi)
- Paronimele frecvente. Pleonasmul.

Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)

- Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe Verbul în propoziție.
- Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
- Exprimarea însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
- Pronumele în propoziție.
- Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii.
- Adverbul în propoziție.
- Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură.

Propoziția

- Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjunția și prepoziția)
- Propoziția principală/propoziția secundară.

Fraza

- Propoziția regentă/elementul regent.

II. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici:

1. Creația populară

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori
- Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic și merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **poeziile copilăriei** (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*)
- **poezia despre natură și viețuitoare** (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).

b. Genul epic

- **în versuri:**
  - **fabula** (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*)
  - **balada** (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*)
- **în proză:**
  - **schita** (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită*)
  - **povestirea** (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)

- **legenda** (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*)
- **basmul cult** (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Rățușca cea urâtă*)

BIBLIOGRAFIE

I. Limba română

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită (2005), Editura Univers Enciclopedic, București
2. Gheorghe, M., (2009), *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov
3. Golopenția S., (2017), *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală)
4. Pană-Dindelegan, G. (coord.), (2019), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
5. <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
6. <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Balazs, L., (2003), *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca
2. Călinescu, G., (2003), *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București
3. Ciopraga, Constantin, (1997), *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași
4. Norel, M., (2012), *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>)
5. *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md)
6. *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare)
7. www.enciclopediavirtuala.ro
8. <http://ro.literaryframework.eu/>
9. www.romanianvoice.com/poezii/
10. www.cartiaudio.eu
11. www.biblior.net

4. METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR DE LIMBĂ ROMÂNĂ ÎN GRĂDINIȚELE DE COPII CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

TEMATICA

- Clasificarea și structura activităților de joc didactic. Metodica desfășurării lor.
- Povestirile copiilor (repovestirile și povestirile create de copii). Metodica desfășurării lor.
- Memorizările. Clasificare. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Structura activității de lectură după imagini. Valori formative.
- Convorbirea. Tematică. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Jocuri de creație, cu subiecte din povești și basme. Valori formative.

BIBLIOGRAFIE

1. Brate, Rodica, (2014) *Limba și literatura română/universală pentru copii. Metodica predării limbii române: definitivat, gradul II: învățători, institutori, profesori (în limbile minorităților)*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu

2. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012), *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar*, Editura Aramis Print, București
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești
4. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Diamant, Pitești
5. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemonde, București
6. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România
7. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar*, Editura Sitech, Craiova
8. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Editura Arves, Craiova
9. Vrășmaș. E. (2014). *Educația timpurie*. Editura Arlequin, București
10. *** *Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare)
11. <http://educatiaccontinua.edu.ro/repere-metodologice.html>

5. PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

TEMATICA PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. **EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ**
  - Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații.
  - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții.
  - Alternative educaționale în educația timpurie.
  - Tranziția de la grădiniță la școală.
  - Grădinița – nucleu al unei comunități care învață.
2. **EDUCABILITATEA. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE**
  - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate.
  - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
  - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
  - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
  - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*).
3. **PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**
  - Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
  - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul tematic, proiectul didactic.
4. **ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ. ORIENTĂRI CONTEMPORANE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ÎNVĂȚĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ**
  - Conceptul de învățare în grădiniță. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare.
  - Teorii ale învățării (B.F. Skinner, J. Piaget, L.S. Vagotski, D.P. Ausubel, R. Gagne etc.).
  - Condiții interne ale învățării în grădiniță: procesele cognitive, afective, volitive; motivația – geneză, dinamică, forme, structuri motivațional -atitudinale. Legea optimului motivațional.
  - Condiții externe ale învățării în grădiniță: statutul educatoarei, mediul grădiniței și al grupei de copii preșcolari, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării.
  - Noi semnificații și extensii ale conceptului de învățare (învățarea utilizând metoda proiectelor/principiile Planului Dalton/Flipped learning etc.).
  - Învățarea centrată pe copil. Valorificarea unor teorii psihologice ale învățării (teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale, teorii de tip constructivist), ca modele de instruire adaptate la specificul învățământului preșcolar.
4. **COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ**
  - Educația incluzivă în grădiniță. Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
  - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.
5. **MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE**
  - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
  - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Notă:

Pentru componenta *Pedagogie preșcolară* din structura probei de concurs se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
2. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E. (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instrumente didactice*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009.
3. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
4. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF, 2007.
5. Breben, S., Gongea, E., Mitulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Craiova, Editura Arves, 2009.
6. Breben, S., Ruiu, G., Fulga, M., Tutarugă, M., *Mediul educațional în grădiniță*, Craiova, Editura Reprograph, 2005.
7. Catalano, H., Albușescu, I., *Didactica jocului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
8. Catalano, H., Albușescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
9. Catalano, H., Albușescu, I., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București, Editura D.P.H., 2019.
10. Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2005.
11. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
12. Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
13. Cucos, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000.
14. Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Craiova, Editura Reprograph, 2004.
15. Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, București, Editura V & I Integral, 2008.
16. Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*, București, Editura Compania, 2005.
17. Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, București, Editura Trei, 2010.
18. Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitive*, Iași, Editura Polirom, 2008.
19. Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
20. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
21. Joița, E., *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași, Editura Polirom, 2002.
22. Joița, E., *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, București, Editura Aramis, 2006.
23. Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.
24. Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
25. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
26. Niculescu, R., M., *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu, Editura MEDIA, 2010.
27. Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002.
28. Rafailă, E., *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, București, Editura Aramis, 2003.
29. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, București, Editura Aramis, 2006.

30. Tomşa, Gh., Oprescu, N., *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preşcolare*, Bucureşti, Editura V&I Integral, 2007.
31. Voiculescu, E., *Pedagogie preşcolară*, Bucureşti, Editura Aramis, 2001.
32. Vrăsmaş, A. E., *Consilierea şi educaţia părinţilor*, Bucureşti, Editura Aramis, 2002.
33. Vrăsmaş, E., *Educaţia copilului preşcolar*, Bucureşti, Editura Pro Humanitas, 1999.
34. Vrăsmaş, E., (coord.), *Premisele educaţiei incluzive în grădiniţă*, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2010.
35. www.subiecte.edu.ro
36. *Oliynyk_Metodyka_vykladannia_ukrainskoi_movy_v_serednii_shkoli.jpg*
37. Грушевський Михайло - **Історія української літератури**. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.
38. *Педагогічний дискурс, випуск 13, 2012*
39. Міненко Л.М., Підлужна Г.В. **Методика викладання української мови в початкових**
40. **класах. Частина 1. Навчання грамоти.** – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004.- 52 с.
41. <http://www.lingvistschool.kiev.ua/>
42. http://dnz27.edu.kh.ua/dilimosya_dosvidom/
43. <http://academiya.kiev.ua/uchebno-vospitatel-noe-ucherezhdzenie-obrazovaniya-shkola-licej-darovanie>
44. http://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/doshkilna_osvita_15_1.pdf
45. Підласий І. П. Педагогіка початкової школи: підручник [Електронний ресурс] / Іван Павлович Підласий. – 2010. – Режим доступу : <http://ibib.ltd.ua/neravnomernost-razvitiya-26112.html>.
46. Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с. – Режим доступу: https://4vpupo.org.ua/download/metod_probl/pedagogika.pdf
47. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник / Поніманська Т.І. - К.: Академвидав, 2006.- 456 с. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5721447/>
48. Фіцула, М. М. Педагогіка [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. – Вид. 3-тє, переробл. і доповн. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2008. Режим доступу: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
49. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ : Академвидав, 2012. 615 с - Режим доступу: <http://dl.franko.lviv.ua/Pedagogika/library/volkova.pdf>
50. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Підручник для студентів педагогічних факультетів. — Київ: Генеза, 2002. — 368 с. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644883.pdf>
51. Дубяга С.М. Педагогічні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Початкова освіта» Мелітополь: Вид-во «Мелітополь», 2015. Режим доступу: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1466/2/%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7.%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%283%29.pdf>